

Liceum Ogólnokształcące nr IV im. Stefana Żeromskiego we Wrocławiu

**PROCEDURY POSTĘPOWANIA W SYTUACJACH
ZEWNĘTRZNYCH I WEWNĘTRZNYCH ZAGROŻEŃ
ORAZ INNYCH KRYZYSOWYCH SYTUACJACH
ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA FIZYCZNEGO
I EMOCJONALNEGO UCZNIÓW**

Procedury zatwierdzono na posiedzeniu Rady Pedagogicznej w dniu 30.08.2019

Procedury obowiązujące w szkole:

Zagrożenia zewnętrzne

- I. Ewakuacja w trakcie lekcji i przerwy – zasady postępowania po ogłoszeniu alarmu w szkole.
- II. Zagrożenie pożarem i wybuchem.
- III. Wtargnięcie napastnika (terrorysty) do szkoły.
- IV. Podłożenie ładunku wybuchowego/podejrzanego pakunku.
- V. Zagrożenie skażeniem chemicznym lub biologicznym szkoły.

Zagrożenia wewnętrzne

- VI. Niedyspozycja zdrowotna ucznia.
- VII. Udzielanie uczniowi pierwszej pomocy przedlekarskiej.
- VIII. Wystąpienie wypadku ucznia na terenie szkoły.
- IX. Znalezienie przez nauczyciela lub pracownika szkoły podejrzanej substancji odurzającej na terenie placówki.
- X. Podejrzenie posiadania przez ucznia substancji odurzającej.
- XI. Podejrzenie, że na terenie szkoły przebywa uczeń znajdujący się pod wpływem środków odurzających (narkotyków, alkoholu).
- XII. Stosowanie przemocy słownej i/ oraz agresji psychicznej przez ucznia.
- XIII. Stosowanie agresji i przemocy fizycznej przez ucznia.
- XIV. Niszczenie i dewastacja mienia szkolnego przez ucznia.
- XV. Dokonanie kradzieży, wymuszanie pieniędzy lub przedmiotów wartościowych przez ucznia.
- XVI. Popełnienie przez ucznia czynu karalnego.
- XVII. Postępowanie wobec ucznia będącego ofiarą czynu karalnego.
- XVIII. Postępowanie w przypadku ujawnienia cyberprzemocy.
- XIX. Uchylenie się od wypełniania obowiązku nauki przez ucznia.
- XX. Korzystanie z telefonów komórkowych i innych urządzeń multimedialnych na terenie szkoły.
- XXI. Postępowanie w przypadku stwierdzenia palenia tytoniu przez ucznia (w tym papierosów elektronicznych).
- XXII. Oddalenie się ucznia od grupy w czasie wycieczki szkolnej/wyjścia na terenie miasta i poza nim.

Inne kryzysowe sytuacje zagrożenia bezpieczeństwa fizycznego i emocjonalnego uczniów

- XXIII. Wystąpienie epizodu psychiatrycznego ucznia.
- XXIV. Wystąpienie próby parasamobójczej oraz samobójczej ucznia.

- XXV. Stwierdzenie występowania u ucznia czynników wskazujących na ryzyko zachowań samobójczych.
- XXVI. Postępowanie w przypadku posiadania informacji, że uczeń zamierza popełnić samobójstwo (informacja od samego ucznia, kolegów, rodziny, osób postronnych).
- XXVII. Powzięcie przez ucznia próby samobójczej w szkole.
- XXVIII. Postępowanie w przypadku, gdy próba samobójcza miała miejsce poza terenem szkoły, a rodzic poinformował o tym szkołę.
- XXIX. Powrót ucznia do szkoły po powziętej próbie samobójczej.
- XXX. Śmierć ucznia w wyniku samobójstwa.

Wykaz instytucji i osób, do których uczniowie i ich rodzice mogą się zgłosić po wsparcie w sytuacjach wymagających pomocy psychologiczno-pedagogicznej i wychowawczej

W przypadku nieobecności dyrektora szkoły, zapis „dyrektor szkoły” rozumieć należy jako „wicedyrektor szkoły”.

Zapis „rodzic” należy też rozumieć jako „opiekun prawny” ucznia.

Zagrożenia zewnętrzne

Zewnętrzne zagrożenia fizyczne: podejrzenie podłożenia ładunku wybuchowego, podejrzenie otrzymania podejrzanej przesyłki, włamanie do szkoły połączone z kradzieżą, agresywne zachowanie ucznia, wtargnięcie osoby posiadającej broń, wtargnięcie terrorysty do szkoły, zagrożenie wybuchem pożaru lub wybuch pożaru, zagrożenie wybuchem gazu lub wybuch gazu, zagrożenie niebezpiecznymi środkami chemicznymi lub biologicznymi, zagrożenie katastrofą budowlaną i zagrożenie siłą żywiołową.

W niemal każdym z powyższych przypadków dochodzi do ogłoszenia **alarmu i ewakuacji** uczniów oraz personelu szkoły.

W dużej liczbie przypadków wystąpienia zagrożenia bezpieczeństwa fizycznego niezbędne jest wezwanie odpowiednich służb drogą telefoniczną.

O ewakuacji oraz o powiadomieniu odpowiednich służb decyduje dyrektor szkoły chyba, że sytuacja wymaga natychmiastowego działania ze strony nauczyciela.

Procedura wezwania powinna odbywać się zgodnie z poniższym schematem:

1. wybranie numeru odpowiedniej służby. Po zgłoszeniu się dyżurnego operatora danej służby podanie następujących informacji:
 - rodzaj stwierdzonego zagrożenia
 - nazwę i adres szkoły
 - imię i nazwisko oraz pełnioną funkcję
 - telefon kontaktowy
 - zrealizowane dotąd działania w reakcji na zagrożenie
2. potwierdzenie przyjęcie zgłoszenia i zapisanie danych przyjmującego zgłoszenie.

O zagrożeniu należy bezzwłocznie poinformować odpowiednie służby:

- Policja 997
- Straż Pożarna 998
- Pogotowie Ratunkowe 999
- Europejski Telefon Alarmowy obowiązujący na terenie całej Unii Europejskiej 112
- Pogotowie Energetyczne 991
- Pogotowie Gazowe 992
- Pogotowie Ciepłownicze 993
- Pogotowie Wodno-Kanalizacyjne 994
- Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego 987

- Infolinia Policji (połączenie bezpłatne) 800 120 226.

I. Ewakuacja w trakcie lekcji i przerwy – zasady postępowania po ogłoszeniu alarmu w szkole.

1. Najważniejszym działaniem, jakie należy podjąć w przypadku stwierdzenia zagrożenia, jest jak najszybsze powiadomienie o niebezpieczeństwie wszystkich osób znajdujących się w strefie zagrożenia i natychmiastowe podjęcie działań mających na celu ratowanie zdrowia i życia osób zagrożonych. W tym celu korzystamy z sygnału **alarmu lokalnego**, którym w szkole jest **pięć sygnałów dzwonka**, trwające około 10 sekund każdy, następujących bezpośrednio po sobie.
2. **Tylko w wypadku, gdy nastąpiło bezpośrednie zagrożenie życia, nauczyciel sam podejmuje decyzję o ewakuacji, nie czekając na ogłoszenie alarmu.**
3. O ewakuacji decyduje dyrektor, który po otrzymaniu meldunku od nauczyciela lub innej osoby zgłaszającej zagrożenie oraz rozpoznaniu sytuacji podejmuje decyzję o zawiadomieniu służb (policja, straż pożarna) i ogłoszeniu alarmu.
4. **W sytuacji braku prądu, sygnał alarmowy może być ogłaszany za pomocą gwizdka lub dzwonka ręcznego z jednoczesnym komunikatem słownym podawanym przez osoby ogłaszające alarm.** Jest to sygnał do natychmiastowego działania dla wszystkich pracowników szkoły oraz do bezwzględnego wykonywania poleceń nauczycieli przez uczniów.
5. Po rozpoznaniu zagrożenia i dokonaniu oceny sytuacji nauczyciel decyduje o możliwej i najkrótszej drodze ewakuacji z budynku.
6. Przebieg ewakuacji:
 - Jeżeli alarm zostanie ogłoszony podczas lekcji, uczniowie na polecenie nauczyciela ustawiają się w szeregu i, poruszając się w sposób zorganizowany prawą stroną korytarzy i klatek schodowych, kierują się do wskazanego wyjścia ewakuacyjnego.
 - Jeżeli alarm zostanie ogłoszony w czasie przerwy, uczniowie powinni skupić się wokół najbliższej stojącego nauczyciela.
 - Nauczyciele i uczniowie, którzy mają lekcje na wyższych kondygnacjach, schodzą po stwierdzeniu, że uczniowie niższych kondygnacji opuścili już budynek i drogi ewakuacyjne są już wolne.
 - Po opuszczeniu budynku uczniowie wraz z nauczycielem udają się na miejsce zbiórki. Zbiórka na placu alarmowym służy sprawdzeniu obecności uczniów klas i ustalenia osób nieobecnych. Jest to bardzo istotne dla prowadzenia akcji ratunkowej przez wezwane służby ratownicze.

Jeśli po zakończeniu ewakuacji nie zostają wznowione zajęcia dydaktyczne uczeń w obecności nauczyciela informuje telefonicznie rodzica o wcześniejszym zakończeniu zajęć i opuszczeniu budynku szkoły, a wychowawca przesyła taką informację rodzicom za pośrednictwem dziennika elektronicznego Librus.

Z chwilą ogłoszenia alarmu w szkole uczeń powinien:

- słuchać i wykonywać dokładnie polecenia nauczyciela;
- być opanowanym, nie ulegać panice;
- po przerwaniu zajęć udać się na miejsce zbiórki drogą wskazywaną przez nauczyciela;
- bezwzględnie podporządkować się osobom funkcyjnym;
- nie lekceważyć zagrożenia, nawet wówczas, gdy nie zagraża mu ono bezpośrednio.

II. Zagrożenie pożarem i wybuchem.

1. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły będący świadkiem zdarzenia, rozpoznaje źródło zagrożenia, dokonuje oceny sytuacji i możliwych do wystąpienia skutków.
2. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły powiadamia o niebezpieczeństwie wszystkie osoby znajdujące się w strefie zagrożenia, a następnie podejmuje czynności mające na celu ich odizolowanie od źródła zagrożenia i w razie konieczności udziela pierwszej pomocy osobom poszkodowanym.
3. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły niezwłocznie zawiadamia o zaistniałym zagrożeniu dyrektora szkoły. W przypadku, gdy nastąpiło bezpośrednio zagrożenie życia, nauczyciel sam podejmuje decyzję o ewakuacji, nie czekając na ogłoszenie alarmu.
4. Dyrektor szkoły po otrzymaniu meldunku o zagrożeniu i rozpoznaniu sytuacji podejmuje decyzję o ewentualnej ewakuacji szkoły. Następnie osoby odpowiedzialne lub wyznaczone przez dyrektora szkoły organizują ewakuację zgodnie z przepisami BHP i przeciwpożarowymi.
5. Dyrektor szkoły lub osoba przez niego upoważniona zawiadamia o zdarzeniu odpowiednie służby ratunkowe (Policję, straż pożarną, pogotowie ratunkowe, itp.).

III. Wtargnięcie napastnika (terrorysty) do szkoły.

1. W przypadku stwierdzenia przez nauczyciela, iż na terenie szkoły przebywa napastnik z niebezpiecznym narzędziem lub bronią, nauczyciel mający pod opieką uczniów powinien:
 - zamknąć drzwi na klucz lub je zabarykadować, zasłonić okno i zgasić światło;
 - w miarę możliwości ukryć uczniów i zabronić im przemieszczać się oraz hałasować;
 - jeśli uczniów nie można ukryć, nauczyciel powinien nakazać im położyć się na podłodze i upewnić się, że nikt nie jest na linii światła drzwi;
 - uciszyć i uspokoić uczniów, a w szczególności otoczyć opieką tych uczniów, którzy specyficznie reagują na stres i mają problem z opanowaniem emocji;
 - bezwzględnie nakazać wyciszyć lub wyłączyć telefony i innego typu urządzenia wydające dźwięki;
 - niezwłocznie poinformować Policję o wtargnięciu napastnika na teren szkoły, wysyłając informację tekstową sms.
2. W przypadku bezpośredniego kontaktu z napastnikami, którzy dążą do przejęcia kontroli nad szkołą, nauczyciele, jak i uczniowie powinni:
 - wykonywać polecenia napastnika;

- nie zwracać na siebie uwagi;
 - na żądanie terrorystów oddać im przedmioty osobiste, np. telefon;
 - unikać kontaktu wzrokowego z napastnikami i nie odwracać się do nich plecami;
 - nauczyciel powinien uspokoić uczniów i zwracać się do nich cały czas po imieniu;
 - nauczyciel powinien poinformować napastnika o uczniach ze schorzeniami.
3. W przypadku działań antyterrorystycznych podjętych przez policję wszystkie osoby przebywające na terenie szkoły powinny:
- zachować spokój i nie uciekać z miejsca zdarzenia;
 - położyć się na podłodze i trzymać ręce na wysokości głowy z otwartymi dłońmi;
 - słuchać poleceń i instrukcji grupy antyterrorystycznej;
 - udzielać wszelkich informacji, gdy policja zadaje pytania;
 - nie trzeć oczu w przypadku użycia gazów łzawiących;
 - pamiętać, że do czasu potwierdzenia tożsamości mogą być traktowani jak potencjalni terroryści.

IV. Podłożenie ładunku wybuchowego lub podejrzanego pakunku.

1. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły, który prowadzi rozmowę z osobą informującą o podłożeniu ładunku wybuchowego, powinien zapamiętać jak największą ilość szczegółów i zapisać uzyskane lub zapamiętane informacje.
2. W przypadku podejrzenia otrzymania pakunku z ładunkiem wybuchowym lub nieznaną substancją należy odizolować miejsce znajdowania się podejrzanego pakunku, nie wolno go dotykać, otwierać ani też przesuwac. W przypadku stwierdzenia, że z pakunku wydobywa się nieznaną substancją, należy okryć pakunek.
3. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły, który otrzyma zgłoszenie o podłożeniu ładunku wybuchowego lub stwierdzi obecność podejrzanego ładunku na terenie szkoły niezwłocznie zawiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły, który podejmuje decyzję o ewakuacji szkoły. Następnie osoby odpowiedzialne lub wyznaczone przez dyrektora szkoły organizują ewakuację zgodnie z zasadami BHP.
4. Dyrektor szkoły lub osoba przez niego upoważniona zawiadamia o zdarzeniu odpowiednie służby (Policję, straż pożarną, pogotowie ratunkowe).
5. Po otrzymaniu zgłoszenia o podłożeniu ładunku wybuchowego lub po stwierdzeniu podłożenia podejrzanego pakunku należy zaprzestać używania telefonu komórkowego, gdyż może on zainicjować eksplozję.
6. Nauczyciele oraz inni pracownicy szkoły, jeśli to możliwe, powinni sprawdzić, czy w pomieszczeniu, w którym przebywają, nie pozostały przedmioty, które nie należą do wyposażenia danego pomieszczenia.
7. Wszyscy pracownicy szkoły bezwzględnie wykonują polecenia osoby kierującej sytuacją kryzysową lub funkcjonariuszy służb.

V. Zagrożenie skażeniem chemicznym lub biologicznym szkoły.

1. W przypadku, gdy szkoła otrzymuje informację o możliwym skażeniu substancją chemiczną lub biologiczną, gdy nie nastąpiło jeszcze skażenie placówki, należy:
 - zaalarmować wszystkich pracowników przebywających na terenie szkoły, a osoby przebywające na zewnątrz ewakuować do budynku szkoły, przemieszczając się pod wiatr oraz poprzecznie do kierunku wiatru;
 - natychmiast powiadomić odpowiednie służby (Policję, straż pożarną, pogotowie ratunkowe);
 - zamknąć i uszczelnić okna, drzwi, otwory wentylacyjne i wyłączyć klimatyzację; zgromadzić podręczne środki ratownicze, takie jak: maski pyłowe, gazę, watę, kwas octowy, sok cytrynowy, oliwę jadalną, wodę, wodę utlenioną, mydło, olej parafinowy, środki pobudzające krążenie, spirytus do zmywania skóry;
 - przygotować wilgotne tampony do ochrony dróg oddechowych;
 - powstrzymać się od picia, jedzenia, palenia i prac wymagających dużego wysiłku;
 - do chwili odwołania alarmu lub zarządzenia ewakuacji nie wolno opuszczać uszczelnionych pomieszczeń, przebywać w pobliżu okien i innych otworów wentylacyjnych;
 - czekać na pojawienie się odpowiednich służb i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.
2. W przypadku, gdy szkoła została skażona substancją chemiczną lub biologiczną, a zagrożenie zostało wykryte natychmiast lub szybko po jego pojawieniu się, należy wówczas:
 - nie dotykać i nie wąchać podejrzanych przedmiotów;
 - nie sprzątać i nie ścierać podejrzanej substancji;
 - przykryć podejznaną substancję np. kocem, aby zapobiec jej rozprzestrzenianiu się;
 - pozamykać okna oraz drzwi i wyłączyć klimatyzację, nie dopuścić do przeciągów;
 - opuścić pomieszczenie, w którym wykryto lub stwierdzono obecność podejrzanej substancji, i nie wpuszczać do niego innych osób;
 - powiadomić osobę odpowiedzialną za zarządzanie kryzysowe w szkole - dyrektora szkoły lub osobę upoważnioną przez dyrektora;
 - zaalarmować wszystkie osoby przebywające na terenie szkoły i ewakuować je, przemieszczając się pod wiatr oraz poprzecznie do kierunku wiatru;
 - natychmiast powiadomić odpowiednie służby (Policję, straż pożarną, pogotowie ratunkowe);
 - w przypadku kontaktu z substancją należy umyć ręce wodą i mydłem, zdjąć ubranie, które miało kontakt z substancją, i włożyć je do plastikowego worka;
 - po kontakcie z substancją nie wolno: jeść, pić, palić do czasu uzyskania zgody odpowiednich służb;
 - w obiekcie – budynku, do którego nastąpiła ewakuacja, zamknąć i uszczelnić okna, drzwi, otwory wentylacyjne i wyłączyć klimatyzację;

- sporządzić listę osób, które miały kontakt z podejrzaną substancją albo znalazły się w odległości ok. 5 m od niej. Listę przekazać Policji;
 - zgromadzić podręczne środki ratownicze, takie jak: maski pyłowe, gazę, watę, kwas octowy, sok cytrynowy, oliwę jadalną, wodę, wodę utlenioną, mydło, olej parafinowy, środki pobudzające krążenie, spirytus do zmywania skóry;
 - przygotować wilgotne tampony do ochrony dróg oddechowych;
 - powstrzymać się od picia, jedzenia, palenia i prac wymagających dużego wysiłku;
 - czekać na pojawienie się odpowiednich służb i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.
3. W przypadku, gdy szkoła została skażona substancją chemiczną lub biologiczną, a zagrożenie zostało wykryte późno, bo dopiero po pojawieniu się objawów reakcji na substancję lub/i ogniska zachorowań, należy wówczas:
- nie dotykać i nie wąchać podejrzanych przedmiotów;
 - nie sprzątać i nie ścierać podejrzanej substancji;
 - powiadomić osobę odpowiedzialną za zarządzanie kryzysowe w szkole - dyrektora szkoły lub osobę upoważnioną przez dyrektora;
 - przykryć podejrzaną substancję np. kocem, aby zapobiec jej rozprzestrzenianiu się;
 - pozamykać okna oraz drzwi i wyłączyć klimatyzację, nie dopuścić do przeciągów;
 - opuścić pomieszczenie, w którym wykryto lub stwierdzono obecność podejrzanej substancji, i nie wpuszczać do niego innych osób;
 - ogłosić alarm i wszystkich uczniów, nauczycieli oraz pracowników znajdujących się poza budynkiem, ale na terenie szkoły ewakuować do wnętrza szkoły;
 - natychmiast powiadomić odpowiednie służby (Policję, straż pożarną, pogotowie ratunkowe);
 - w szkole, należy zamknąć i uszczelnić okna, drzwi, otwory wentylacyjne i wyłączyć klimatyzację;
 - budynek szkoły wraz ze wszystkimi obecnymi wewnątrz osobami należy odizolować od bezpośredniego otoczenia, przygotowując się do ewentualnej kwarantanny;
 - czekać na pojawienie się odpowiednich służb i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.

Zagrożenia wewnętrzne

Najczęściej występujące zagrożenia wewnętrzne: kradzież, wymuszenia pieniędzy lub przedmiotów wartościowych, korzystanie przez uczniów z substancji psychoaktywnych, wypadek lub czyn karalny dokonany przez ucznia, agresywne zachowania ucznia, wagary, niewłaściwe zachowania ucznia (np. palenie tytoniu), nagła niedyspozycja zdrowotna ucznia.

VI. Niedyspozycja zdrowotna ucznia.

Nagła niedyspozycja zdrowotna ucznia: gorączka, dolegliwości żołądkowe, dolegliwości bólowe, duszności, krótkotrwałe omdlenia i zasłabnięcia.

1. Jeśli podczas zajęć uczeń zgłasza, że się źle czuje, nauczyciel prowadzący zajęcia ocenia sytuację, pod opieką innego ucznia/nauczyciela/pracownika szkoły kieruje go do pielęgniarki szkolnej, a w razie konieczności udziela pierwszej pomocy.
2. W przypadku nieobecności pielęgniarki szkolnej, uczeń pod opieką innego ucznia/nauczyciela/pracownika szkoły kierowany jest do sekretariatu szkoły, skąd informuje się rodzica o nagłej niedyspozycji ucznia. Ustala się sposób odebrania ucznia ze szkoły przez rodzica lub innego pełnoletniego członka rodziny (np. brat, siostra, babcia, wujek).
3. Uczeń przebywa w sekretariacie lub innym wyznaczonym miejscu pod opieką wychowawcy/pedagoga/innej osoby do czasu odebrania ucznia ze szkoły.
4. W przypadku zagrożenia życia i zdrowia ucznia, dyrektor lub wskazana przez niego osoba wzywa pogotowie ratunkowe, informuje rodzica o przewiezieniu do szpitala.
5. Uczniowi niepełnoletniemu w drodze do szpitala - jeśli nie może to być rodzic - towarzyszy pedagog, psycholog, wychowawca, drugi wychowawca lub inny pracownik szkoły.

VII. Udzielanie uczniowi pierwszej pomocy przedlekarskiej.

1. Pierwszej pomocy przedlekarskiej udziela uczniom głównie wykwalifikowana pielęgniarka szkolna.
2. Pod nieobecność wykwalifikowanej pielęgniarki szkolnej pomocy uczniom udzielają nauczyciele, którzy przeszli kurs udzielania pierwszej pomocy przedlekarskiej (w szczególności nauczyciel edukacji dla bezpieczeństwa i nauczyciele wychowania fizycznego), wychowawca klasy, nauczyciel prowadzący zajęcia lub inny pracownik szkoły.
3. Pierwsza pomoc przedlekarska w przypadku osób nieposiadających kwalifikacji medycznych ogranicza się do wykonania opatrunku zabezpieczającego, ułożenia ucznia w odpowiedniej pozycji, wykonania sztucznego oddychania oraz masażu serca - niedopuszczenia do sytuacji zagrożenia życia.
4. Podanie jakiegokolwiek doustnego środka farmakologicznego jest dopuszczalne tylko i wyłącznie po konsultacji z rodzicem ucznia lub lekarzem.
5. W sytuacji udzielania pomocy przez nauczyciela prowadzącego w tym samym czasie zajęcia dydaktyczno-wychowawcze z większą grupą uczniów, jest on zobowiązany do ustalenia opiekuna dla pozostałych uczniów. Pozostawienie reszty uczniów bez opieki jest niedopuszczalne.
6. W przypadku małej skuteczności udzielanej pomocy, należy bezzwłocznie poinformować dyrektora szkoły. Dyrektor lub upoważniona przez niego osoba natychmiast powiadamia rodziców oraz, w razie konieczności, pogotowie ratunkowe.
7. Po przybyciu do szkoły rodzice lub lekarz pogotowia ratunkowego przejmują odpowiedzialność za ucznia. Szkoła udziela tym osobom wszelkiej koniecznej pomocy.

VIII. Wystąpienie wypadku ucznia na terenie szkoły.

Wypadek ucznia: nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w czasie pozostawania ucznia pod opieką szkoły: na terenie szkoły lub poza jej terenem (w trakcie wycieczki lub wyjścia pod opieką nauczycieli).

1. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły będący świadkiem wypadku ucznia niezwłocznie zapewnia uczniowi opiekę, udziela pierwszej pomocy, za pośrednictwem innej osoby wzywa pielęgniarkę lub w razie zagrożenia życia pogotowie ratunkowe.
2. Pracownik zobowiązany jest do niezwłocznego powiadomienia dyrektora szkoły o sytuacji.
3. Dyrektor szkoły lub wskazana przez niego osoba zawiadamia rodziców ucznia o wypadku.
4. Przy lekkich przypadkach (brak wyraźnych obrażeń – np. widoczne tylko lekkie zaczerwienienie, zadrapanie, lekkie skaleczenie), po udzieleniu pierwszej pomocy poszkodowanemu uczniowi, powiadamiający o zdarzeniu ustala potrzebę przyjazdu rodzica i godzinę odbioru ucznia ze szkoły w dniu zdarzenia.
5. W każdym trudniejszym przypadku (widoczne obrażenia, urazy, niepokojące objawy) dyrektor lub upoważniona osoba wzywa pogotowie ratunkowe. W przypadku stwierdzenia przez lekarza potrzeby pobytu ucznia w szpitalu, w drodze do szpitala towarzyszy mu rodzic, pielęgniarka szkolna, pedagog, psycholog, wychowawca lub inny pracownik szkoły wyznaczony przez dyrektora szkoły.
6. Jeżeli wypadek został spowodowany niesprawnością techniczną pomieszczenia lub urządzeń, miejsce wypadku pozostawia się nienaruszone. Dyrektor zabezpiecza je do czasu dokonania oględzin lub wykonania szkicu przez zespół powypadkowy.
7. Dyrektor szkoły powołuje zespół powypadkowy, w którego skład wchodzi:
 - a) pracownik służby BHP (jako przewodniczący);
 - b) w składzie zespołu może uczestniczyć przedstawiciel organu prowadzącego, kuratora oświaty lub Rady Rodziców (zależnie od rangi wypadku).

Jeśli z ważnych przyczyn w pracy zespołu nie mogą uczestniczyć w/w osoby, w skład zespołu wchodzi dyrektor szkoły oraz inny upoważniony pracownik szkoły legitymujący się przeszkoleniem w zakresie BHP.

8. Zespół przeprowadza postępowanie powypadkowe i sporządza dokumentację powypadkową, w tym protokół powypadkowy.
9. O wypadku śmiertelnym, ciężkim i zbiorowym zawiadamia się niezwłocznie prokuratora i kuratora oświaty.
10. O wypadku, do którego doszło w wyniku zatrucia, zawiadamia się niezwłocznie Państwowego Inspektora Sanitarnego.
11. Jeżeli wypadek zdarzył się w czasie wyjścia, imprezy organizowanej poza terenem szkoły, wszystkie stosowne decyzje podejmuje opiekun grupy/kierownik wycieczki i odpowiada za nie.

12. Jeśli wypadek zdarzyłby się w godzinach wieczornych, gdy nie ma dyrektora szkoły, nauczyciel decyduje sam o postępowaniu. Jeśli to konieczne, wzywa pogotowie ratunkowe, następnie zawiadamia dyrektora szkoły i rodziców ucznia o wypadku.

IX. Podejrzenie, że na terenie szkoły przebywa uczeń znajdujący się pod wpływem środków odurzających (narkotyków, alkoholu).

Substancja odurzająca (psychoaktywna): substancja wpływająca na centralny układ nerwowy (przyjmowana w celu doznania przyjemności, zmiany świadomości, uzyskania określonego nastoję, przeżycia ekstremalnych doznań) oraz wpływająca na organizm człowieka, powodując w różnym stopniu zmiany psychiczne (np. zmieniony odbiór rzeczywistości, iluzje, omamy, zaburzenia pamięci) oraz fizyczne (np. wzrost ciśnienia krwi, przyspieszenie tętna, pobudzenie).

1. Nauczyciel, który podejrzewa, że na terenie szkoły przebywa uczeń będący pod wpływem środków odurzających lub alkoholu, informuje o tym niezwłocznie dyrektora szkoły.
2. Z uwagi na bezpieczeństwo takiego ucznia nauczyciel lub inny wyznaczony pracownik szkoły umieszcza go w miejscu niedostępnym dla innych osób (w sali lub w innym pomieszczeniu niedostępnym dla pozostałych uczniów) i sprawuje nad nim opiekę.
3. Dyrektor lub wskazana przez niego osoba, jeśli to konieczne, wzywa do szkoły pogotowie w celu stwierdzenia lub wykluczenia stanu odurzenia ucznia, wcześniej możliwe jest udzielenie uczniowi pierwszej pomocy przez pielęgniarkę szkolną.
4. Wychowawca ucznia lub dyrektor szkoły informuje rodziców ucznia, zobowiązując ich do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły, chyba że wcześniej został zabrany przez pogotowie.
5. W przypadku odmowy odebrania ucznia ze szkoły lub braku możliwości nawiązania kontaktu z rodzicami ucznia lekarz pogotowia, po zbadaniu ucznia, decyduje o jego przewiezieniu do szpitala lub przekazaniu go funkcjonariuszom Policji.
6. W przypadku, gdy uczeń jest agresywny i stwarza zagrożenie dla innych uczniów lub pracowników szkoły, a rodzice odmawiają jego odbioru lub nie jest możliwe nawiązanie z nimi kontaktu, dyrektor szkoły zawiadamia o zdarzeniu Policję. Policja zawiadamia również rodziców ucznia, a gdy uczeń nie ma ukończonych 18 lat - sąd rodzinny.
7. W przypadku powtarzania się podobnych zdarzeń w stosunku do tego samego ucznia dyrektor szkoły ma obowiązek powiadomić o tym Policję (wydział do spraw nieletnich) oraz sąd rodzinny, gdy uczeń nie ukończył 18. roku życia.
8. Po zdarzeniu podczas rozmowy z rodzicami w obecności wychowawcy klasy oraz pedagoga/psychologa szkolnego dyrektor szkoły dyscyplinuje i zobowiązuje rodziców do pomocy dziecku w odstąpieniu odurzania się, wskazuje działania, instytucje mogące służyć pomocą w zaistniałej sytuacji oraz proponuje wsparcie pedagoga/psychologa szkolnego.
9. Dyrektor szkoły sam lub wspólnie z wychowawcą klasy i pedagogiem/psychologiem szkolnym podejmuje decyzję o wymierzeniu uczniowi - sprawcy kary przewidzianej w Statucie Szkoły.

X. Podejrzanie posiadania przez ucznia substancji odurzającej.

1. Nauczyciel dokonuje wszelkich starań, aby odizolować podejrzanego o posiadanie substancji psychoaktywnych od pozostałych uczniów w klasie, oraz żąda od niego, w obecności innego nauczyciela lub pracownika szkoły, przekazania mu podejrzonej substancji, pokazania zawartości plecaka, kieszeni. Nauczyciel nie jest uprawniony do przeszukania odzieży ucznia ani posiadanych przez niego przedmiotów - czynność ta jest zastrzeżona wyłącznie dla funkcjonariuszy Policji.
2. Nauczyciel niezwłocznie informuje o swoich podejrzeniach dyrektora szkoły i wychowawcę klasy oraz pedagoga/psychologa szkolnego.
3. Dyrektor lub inna wskazana przez niego osoba informuje o zdarzeniu rodziców ucznia, zobowiązując ich do niezwłocznego przybycia do szkoły.
4. Dyrektor szkoły w obecności wychowawcy i, według uznania, pedagoga/psychologa szkolnego przeprowadza rozmowę z rodzicami ucznia oraz informuje o dokonanych ustaleniach oraz konsekwencjach wyciągniętych wobec ucznia.
5. W przypadku, gdy uczeń odmawia wydania substancji oraz ujawnienia zawartości torby/plecaka, dyrektor szkoły wzywa Policję, która na podstawie przepisów prawa może dokonać przeszukania ucznia oraz zabezpieczyć podejrzaną substancję celem przekazania jej następnie do badań laboratoryjnych i jednoznacznego stwierdzenia jej rodzaju.
6. Jeżeli uczeń dobrowolnie wyda nauczycielowi posiadane substancje, wychowawca w rozmowie z uczniem podejmuje próbę ustalenia od kogo ma podejrzone substancje, kiedy je nabył oraz za jaką kwotę, czy było to jednorazowe czy wielokrotne nabycie, a następnie powiadamia dyrektora, który wzywa na teren szkoły Policję i przekazuje funkcjonariuszom otrzymane od ucznia substancje.
7. W każdym przypadku popełnienia czynu karalnego przez ucznia, który nie ukończył 17. roku życia, należy zawiadomić Policję lub sąd rodzinny, a w przypadku popełnienia przestępstwa przez ucznia, który ukończył 17. rok życia, prokuratora lub Policję (art. 4 *Ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich* i art. 304 *Kodeksu Postępowania Karnego*).
8. Dyrektor szkoły sam lub wspólnie z wychowawcą klasy i pedagogiem/psychologiem szkolnym podejmuje decyzję o wymierzeniu uczniowi kary przewidzianej w Statucie Szkoły.
9. Wychowawca klasy z przeprowadzonych czynności z udziałem ucznia oraz rozmowy z jego rodzicami sporządza notatkę, opisując przebieg zdarzeń i ustalone okoliczności oraz podjęte działania. Notatkę przekazuje następnie dyrektorowi szkoły.
10. Wychowawca, pedagog/psycholog obejmuje ucznia działaniami profilaktycznymi oraz udziela wsparcia rodzicom z zakresu profilaktyki zażywania substancji odurzających i sposobów reagowania na objawy przyjmowania ww. środków przez młodzież.

XI. Znalezienie przez nauczyciela lub pracownika szkoły podejrzonej substancji odurzającej na terenie placówki.

1. Nauczyciel lub pracownik szkoły, zachowując środki ostrożności, zabezpiecza substancję. Nie wolno substancji wyciągać z opakowania, przesypywać, przelewać, wachać, sprawdzać

smaku, dotykać. Substancję należy umieścić w pomieszczeniu niedostępnym dla uczniów, nie pozostawiając jej bez nadzoru - nawet w pomieszczeniu zamkniętym.

2. Nauczyciel lub pracownik powiadamia o znalezieniu substancji dyrektora szkoły, który wzywa Policję.
3. Nauczyciel lub pracownik szkoły (o ile to możliwe) próbuje ustalić do kogo może należeć podejrzana substancja oraz przekazuje ją Policji.
4. Dyrektor powiadamia o sytuacji znalezienia substancji psychoaktywnych pedagoga/psychologa szkolnego oraz zarządza przeprowadzenie w określonych klasach programów edukacyjnych dotyczących tematyki uzależnień.

XII. Stosowanie przemocy słownej i/ oraz agresji psychicznej przez ucznia.

Agresja słowna (przemoc psychiczna): groźby i zastraszanie; naruszenie godności osobistej (np. ubliżanie, wyszydzanie, rozpowszechnianie kłamstw słownie lub w internecie, obraźliwe komentarze na temat innych uczniów, prowokujące, słowne zaczepki, ośmieszanie, manipulowanie informacjami na temat innych uczniów, zmuszanie do niechcianych zachowań, izolowanie od grupy).

Agresja psychiczna: stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (np. kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa, degradacja społeczna (np. ze względu na pochodzenie, wyznanie, upodobania), złośliwości, symbolika niewerbalna (np. obraźliwe gesty).

1. Nauczyciel bądź pracownik szkoły będący świadkiem agresji słownej zobowiązany jest do natychmiastowej słownej i stanowczej reakcji na zaistniałą sytuację, tzn.: zareagować i powstrzymać dalszą agresję słowną - wyjaśnić z uczniem jego zachowanie; zgłosić fakt do wychowawcy bądź pedagoga/psychologa szkolnego.
2. Wychowawca, pedagog/psycholog przeprowadza rozmowę z uczniem mającą na celu wyjaśnienie okoliczności zdarzenia. Rozmowę z ofiarą i agresorem wychowawca/pedagog/psycholog szkolny przeprowadza osobno.
3. Wychowawca bądź pedagog/psycholog szkolny informuje ucznia dopuszczającego się werbalnej agresji o konsekwencjach takiego zachowania, zgodnych ze Statutem Szkoły.
4. Pedagog/psycholog szkolny udziela pomocy terapeutycznej ofierze agresji słownej, wskazując konstruktywne sposoby reagowania na tego typu sytuacje.
5. Wychowawca lub pedagog/psycholog szkolny ustala wraz ze sprawcą formę zadośćuczynienia.
6. Wychowawca powiadamia rodziców o zaistniałej sytuacji i konsekwencjach dalszego agresywnego zachowania.
7. W przypadku powtarzających się aktów agresji słownej lub pojawiającego się nasilenia przejawów agresji słownej u ucznia wychowawca zwraca się z prośbą o pomoc do dyrektora szkoły.
8. Dyrektor szkoły przeprowadza rozmowę z uczniem w obecności rodziców i wychowawcy, pedagoga/psychologa szkolnego oraz zobowiązuje rodziców do podjęcia działań zapobiegających agresji słownej przez ucznia (np. pomoc psychologa/pedagoga szkolnego w ramach pogłębiania samoświadomości emocjonalnej i wzmocnienia kontroli impulsów).

9. W przypadku braku poprawy zachowania ucznia dyrektor podejmuje działania dyscyplinujące zgodnie ze Statutem Szkoły.
10. W przypadku agresji słownej skierowanej do nauczyciela lub innych pracowników szkoły dyrektor zobowiązany jest do podjęcia działań zgodnie z procedurą postępowania w przypadku przestępstwa przeciwko funkcjonariuszowi publicznemu.

XIII. Stosowanie agresji i przemocy fizycznej przez ucznia.

Agresja/przemoc fizyczna: wszelkiego rodzaju działania wobec innego ucznia powodujące nieprzypadkowe urazy, np. popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, nieudzielanie koniecznej pomocy.

1. Nauczyciel lub pracownik szkoły będący świadkiem agresywnego zachowania wśród uczniów (bójka, pobicie) zobowiązany jest do natychmiastowej reakcji sprzeciwu na tego typu zachowania. Niezwłocznie należy zadbać o uniemożliwienie dalszego kontaktu między uczniami.
2. Nauczyciel lub pracownik szkoły identyfikuje ofiarę, agresora i świadków zdarzenia oraz zapewnia bezpieczeństwo i ewentualną konieczną pomoc medyczną wszystkim uczestnikom zajęcia.
3. Nauczyciel lub pracownik szkoły powiadamia o zajściu wychowawcę, pedagoga/psychologa szkolnego.
4. Wychowawca, pedagog/psycholog przeprowadza rozmowę z uczniami mającą na celu wyjaśnienie okoliczności zdarzenia. Rozmowę z ofiarą i agresorem wychowawca/pedagog/psycholog szkolny przeprowadza osobno.
5. Pedagog/psycholog szkolny udziela pomocy terapeutycznej ofierze agresji oraz przeprowadza rozmowę ze świadkami przemocy, wyjaśniając im pojęcie agresji oraz normy i zasady reagowania na zachowania agresywne.
6. Wychowawca powiadamia dyrektora szkoły, a dyrektor szkoły - rodziców ucznia dopuszczającego się przemocy o zaistniałej sytuacji i konsekwencjach dalszego agresywnego zachowania.
7. Jeśli doszło do wyraźnego naruszenia godności ucznia lub zachodzi podejrzenie popełnienia czynu karalnego, dyrektor szkoły informuje rodziców pokrzywdzonego ucznia o zdarzeniu, poucza ich o możliwości złożenia zawiadomienia w odpowiedniej jednostce Policji.
8. Dyrektor szkoły przeprowadza rozmowę z uczniem w obecności rodziców i wychowawcy, pedagoga/psychologa szkolnego. Zobowiązuje rodziców do podjęcia działań zapobiegających agresji przez ucznia (np. pomoc psychologa/pedagoga szkolnego w ramach pogłębiania samoświadomości emocjonalnej i wzmocnienia kontroli impulsów).
9. Jeżeli problem dotyczy klasy lub grupy, pedagog/psycholog szkolny prowadzą stosowne zajęcia z zakresu bezpieczeństwa, integracji i poszanowania godności osobistej.
10. W przypadku braku poprawy zachowania ucznia dyrektor podejmuje działania dyscyplinujące zgodnie ze Statutem Szkoły.

11. W przypadku wystąpienia powtarzających się ataków agresji ze strony tego ucznia, pedagog i wychowawca klasy podejmują współpracę z PP-P i Policją oraz w porozumieniu z dyrektorem szkoły kierują wnioskiem do sądu o zastosowanie środka wychowawczego zapobiegającego demoralizacji ucznia.

XIV. Niszczenie i dewastacja mienia szkolnego przez ucznia.

1. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły będący świadkiem niszczenia mienia szkolnego przez ucznia podejmuje interwencję mającą na celu powstrzymanie dalszych działań sprawców, a następnie zgłasza ten fakt wychowawcy, oraz powiadamia dyrektora szkoły i pedagoga szkolnego.
2. Wychowawca, a w przypadku jego nieobecności pedagog przeprowadza rozmowę dyscyplinującą ze sprawcą zdarzenia, ustala sposób jego ukarania i sporządza notatkę w dokumentacji pedagoga.
3. Wychowawca lub pedagog informuje o zdarzeniu rodziców sprawcy i przekazuje sprawę dyrektorowi szkoły, który ustala sposób i termin naprawienia szkody.
4. W przypadku, gdy szkoda jest znacząca lub czyny dewastacji powtarzają się, dyrektor szkoły powiadamia oprócz rodziców ucznia także Policję.
5. W przypadku braku ustalenia sprawcy osoba stwierdzająca uszkodzenie mienia ustala podstawowe okoliczności zdarzenia, a następnie informuje o zdarzeniu dyrektora szkoły.

Powyższe procedury mają zastosowanie również w przypadku niszczenia mienia podczas wyjazdu/wyjścia.

XV. Dokonanie kradzieży, wymuszanie pieniędzy lub przedmiotów wartościowych przez ucznia.

1. Uczeń, któremu zaginie rzecz należąca do niego, zgłasza ten fakt nauczycielowi prowadzącemu zajęcia lub wychowawcy klasy.
2. Jeśli zachodzi podejrzenie kradzieży, wychowawca klasy zgłasza sprawę do dyrektora szkoły oraz do pedagoga szkolnego, którzy zapoznają się z okolicznościami sprawy i je wyjaśniają.
3. W sytuacji ujawnienia sprawcy dyrektor szkoły, wychowawca lub pedagog przeprowadza z nim rozmowę w obecności jego rodziców, zobowiązuje jego rodziców do zwrócenia skradzionej rzeczy lub finansowej rekompensaty na rzecz poszkodowanego oraz przedstawia sposób ukarania sprawcy.
4. W uzasadnionym przypadku pedagog i wychowawca w porozumieniu z dyrektorem szkoły podejmują decyzję o zawiadomieniu Policji. O tym fakcie informują rodziców poszkodowanego i sprawcy.

XVI. Popętnienie przez ucznia czynu karalnego.

Czyny karalne (tj. zabronione przez ustawę o postępowaniu w sprawach nieletnich rozumianych jako przestępstwo, przestępstwo skarbowe albo wykroczenie): posiadanie noża, maczety lub innego podobnie

niebezpiecznego przedmiotu w miejscu publicznym; zakłócenie spokoju lub porządku publicznego; umyślne niszczenie, uszkodzanie, usuwanie znaków; niszczenie, uszkodzanie, usuwanie znaków ostrzegawczych; rzucanie przedmiotami w pojazd mechaniczny; samowolne ustawianie, niszczenie, uszkodzanie znaków; prowadzenie pojazdu w stanie po użyciu alkoholu; kradzież lub przywłaszczenie; paserstwo czyli nabycie mienia, wiedząc o tym, że pochodzi ono z kradzieży; niszczenie lub uszkodzanie cudzej rzeczy; spekulacja biletami, tzw. konik; utrudnianie lub uniemożliwianie korzystania z urządzeń użytku publicznego.

1. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły będący świadkiem zagrożenia informuje niezwłocznie dyrektora szkoły.
2. Dyrektor szkoły ustala okoliczności czynu.
3. W sytuacji ujawnienia sprawcy dyrektor szkoły, wychowawca lub pedagog informuje rodziców ucznia o zaistniałym przypadku.
4. W każdym trudniejszym przypadku (np. rozbój, uszkodzenie ciała, itp.) lub gdy nieletni sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość jest nieznaną, dyrektor szkoły jest zobowiązany do niezwłocznego powiadomienia Policji. Do jego obowiązków należy także zabezpieczenie ewentualnych dowodów lub przedmiotów pochodzących z przestępstwa i przekazanie ich Policji.

XVII. Postępowanie wobec ucznia będącego ofiarą czynu karalnego.

1. Osoba będąca świadkiem, która dostrzegła zagrożenie, winna udzielić ofierze czynu karalnego pierwszej pomocy (przedmedycznej) bądź zapewnić jej udzielenie poprzez wezwanie lekarza, w przypadku kiedy ofiara doznała obrażeń. Następnie świadek powiadamia o sytuacji dyrektora szkoły.
2. Dyrektor szkoły niezwłocznie powiadamia rodziców ucznia - ofiary czynu karalnego.
3. Dyrektor szkoły niezwłocznie wzywa Policję, szczególnie w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.
4. Pedagog/psycholog szkolny udziela ofierze czynu karalnego wsparcia psychologicznego.

XVIII. Postępowanie w przypadku ujawnienia cyberprzemocy.

1. Nauczyciel, wychowawca lub inny pracownik szkoły, który posiada wiedzę o stosowaniu przez ucznia cyberprzemocy wobec innego ucznia, informuje pedagoga/psychologa szkolnego i dyrektora szkoły.
2. Pedagog/psycholog szkolny oraz dyrektor szkoły dokonuje analizy zdarzenia i planuje dalsze postępowanie (zabezpieczenie dowodów - datę i czas otrzymania materiału, treść wiadomości oraz, jeśli to możliwe, dane nadawcy, czyli nazwę użytkownika, adres e-mail, numer telefonu komórkowego lub adres strony internetowej, na której pojawiły się szkodliwe treści czy profil; ustalenie okoliczności zdarzenia, świadków, itd.).

3. Dyrektor szkoły w obecności pedagoga/psychologa szkolnego przeprowadza rozmowę z ofiarą cyberprzemocy, jego rodzicami i udziela im wsparcia psychicznego. Uczeń otrzymuje poradę, jak ma się zachować, aby zapewnić sobie poczucie bezpieczeństwa i nie doprowadzić do eskalacji prześladowania. Należy poradzić uczniowi, aby:
 - nie utrzymywał kontaktu ze sprawcą, nie odpowiadał na maile, telefony itp.;
 - nie usuwał dokumentacji cyfrowej (dowodów): e-maili, sms-ów, mms-ów, zdjęć, plików filmów wideo, zapisów w blogu, komentarzy w serwisie społecznościowym i przedstawił je osobie dorosłej;
 - zastanowił się nad zmianą swoich danych kontaktowych w komunikatorach, zmianą adresu e-mail, numeru telefonu komórkowego itp.;
 - jeśli korzysta z komunikatora, to ustawił go tak, żeby nikt spoza listy kontaktów nie mógł się z nim połączyć.
4. Dyrektor szkoły informuje o problemie rodziców ucznia będącego ofiarą cyberprzemocy. W rozmowie z nimi dyrektor szkoły/pedagog/psycholog lub wychowawca przedstawia kroki, jakie zostały podjęte w celu wyjaśnienia zajścia oraz zapewnienia bezpieczeństwa poszkodowanemu uczniowi, a także, jeśli to wskazane, proponuje rodzicom i uczniowi pomoc specjalisty.
5. Jeśli sprawca cyberprzemocy jest znany i jest on uczniem szkoły, dyrektor szkoły lub pedagog/psycholog szkolny powinien podjąć dalsze działania, tj. porozmawiać z uczniem (jeśli w zdarzeniu brała udział większa grupa uczniów, należy rozmawiać z każdym z nich z osobna, zaczynając od lidera grupy), zobowiązać do zaprzestania swojego działania i usunięcia z sieci szkodliwych materiałów, określić sposób zadośćuczynienia wobec ofiary cyberprzemocy, wyciągnąć konsekwencje regulaminowe, uwzględniając:
 - rozmiar i rangę szkody – czy materiał został upubliczniony w sposób pozwalający na dotarcie do niego wielu osobom (określa to rozmiar upokorzenia, jakiego doznaje ofiara), czy trudno jest wycofać materiał z sieci itp.;
 - czas trwania prześladowania – czy było to długotrwałe działanie, czy pojedynczy incydent;
 - świadomość popełnianego czynu – czy działanie było zaplanowane, a sprawca był świadomy, że wyrządza krzywdę koledze (niektóre akty cyberprzemocy popełniane są nieświadomie lub z niewielką świadomością konsekwencji), jak wiele wysiłku włożył w ukrycie swojej tożsamości itp.;
 - motywację sprawcy – należy sprawdzić, czy działanie sprawcy nie jest działaniem odwetowym w odpowiedzi na uprzednio doświadczone prześladowanie;
 - rodzaj rozpowszechnianego materiału.
6. Dyrektor szkoły informuje o problemie rodziców sprawcy przemocy, omawia z nimi zachowanie dziecka oraz zapoznaje z decyzją w sprawie dalszego postępowania i podjętych przez szkołę środkach dyscyplinarnych wobec ich dziecka.
7. W przypadku, gdy rodzice sprawcy cyberprzemocy odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a uczeń nie zaniechał dotychczasowego postępowania lub gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki wychowawcze (rozmowa z rodzicami,

konsekwencje regulaminowe wobec ucznia, spotkania z pedagogiem/psychologiem itp.), a ich zastosowanie nie przynosi pożądaných rezultatów, dyrektor szkoły zwraca się do sądu rodzinnego z wnioskiem o podjęcie odpowiednich środków wynikających z *Ustawy o postępowaniu z nieletnimi*.

8. Po zakończeniu interwencji dyrektor/pedagog/psycholog szkolny monitoruje sytuację ucznia, sprawdzając, czy nie są wobec niego podejmowane dalsze działania przemocowe bądź odwetowe ze strony sprawcy.
9. Pedagog/psycholog szkolny obejmuje opieką psychologiczno-pedagogiczną sprawcę cyberprzemocy (praca ze sprawcą powinna zmierzać w kierunku pomocy uczniowi w zrozumieniu konsekwencji swojego zachowania, w zmianie postawy i postępowania ucznia, w tym sposobu korzystania z nowych technologii).
10. W przypadku braku możliwości ustalenia sprawcy cyberprzemocy należy skontaktować się z dostawcą usługi w celu usunięcia z sieci kompromitujących lub krzywdzących materiałów. Do podjęcia takiego działania zobowiązuje administratora serwisu art. 14 *Ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną*.
11. Jeśli doszło do złamania prawa i tożsamości sprawcy nie udało się ustalić, dyrektor szkoły zawiadamia Policję.

XIX. Uchylenie się od wypełniania obowiązku nauki przez ucznia.

1. Interwencję w sprawie nieusprawiedliwionych nieobecności ucznia podejmuje wychowawca klasy, który ma obowiązek na bieżąco kontrolować frekwencję uczniów w swojej klasie.
2. Jeżeli uczeń w przeciągu miesiąca opuści bez usprawiedliwienia **10 godzin lekcyjnych**, wychowawca klasy jest zobowiązany do wpisania mu w dzienniku internetowym upomnienia (zakładka *DZIENNIK* → *WIDOK DZIENNIKA* → *Notatki - uwagi o uczniach*). Wychowawca przesyła kopię wpisu do pedagoga szkolnego.
3. Jeżeli uczeń w dalszym ciągu opuszcza zajęcia lekcyjne bez usprawiedliwiania (**25 godzin i więcej**) – pedagog szkolny i wychowawca przeprowadzają rozmowę dyscyplinującą i spisują z uczniem kontrakt (*Załącznik nr 1*).
4. W przypadku, gdy uczeń nie wywiązuje się z ustaleń ujętych w kontrakcie i systematycznie uchyla się od obowiązku nauki w kolejnych tygodniach, wychowawca udziela uczniowi nagany (wpisuje ją w zakładce *DZIENNIK* → *WIDOK DZIENNIKA* → *Notatki - uwagi o uczniach*), a pedagog szkolny zgłasza ten fakt wicedyrektorowi szkoły do spraw wychowawczych i zwołuje Komisję Wychowawczą I stopnia. Komisja w składzie: wicedyrektor, pedagog szkolny, wychowawca klasy, rodzic ucznia i uczeń przeprowadza rozmowę i spisuje protokół ze spotkania (*Załącznik nr 2*), w którym zapisuje ustalenia związane z konsekwencjami uchylania się od obowiązku nauki (tj. obniżenie oceny zachowania, pismo dyrektora szkoły do rodziców, zawiadomienie sądu rodzinnego, skreślenie z listy uczniów).
5. Niewywiązanie się z zapisów w protokole ze spotkania skutkuje zgłoszeniem sprawy do dyrektora szkoły.

6. Dyrektor szkoły zwołuje Komisję Wychowawczą II stopnia, w której oprócz niego uczestniczy wicedyrektor, pedagog szkolny, psycholog szkolny, wychowawca klasy, rodzic ucznia i uczeń. Dyrektor szkoły udziela uczniowi pisemnej nagany.
7. W przypadku braku skuteczności podjętych działań, dyrektor szkoły kieruje do rodziców ucznia pismo o nierealizowaniu przez ucznia obowiązku nauki, powiadomieniu sądu rodzinnego i możliwości skreślenia go z listy uczniów szkoły.
8. Po upływie 7 dni od daty doręczenia upomnienia, jeżeli nie przyniosło ono oczekiwanego skutku i uczeń w dalszym ciągu ma nieobecności, dyrektor szkoły:
 - kieruje wniosek do sądu rodzinnego w sprawie zbadania sytuacji rodzinnej ucznia i wypełniania przez jego rodziców podstawowych obowiązków, z jednoczesnym powiadomieniem rodziców;
 - wszczyna procedurę skreślenia ucznia z listy uczniów szkoły.

XX. Korzystanie z telefonów komórkowych i innych urządzeń multimedialnych przez ucznia na terenie szkoły.

1. Podczas zajęć edukacyjnych obowiązuje całkowity zakaz używania telefonów komórkowych (aparaty powinny być wyłączone lub wyciszone i schowane).
2. Uczeń może używać telefonu w czasie lekcji w nagłych przypadkach po wcześniejszym uzgodnieniu z nauczycielem lub jeśli nauczyciel wyrazi na to zgodę.
3. Nagrywanie dźwięku i obrazu za pomocą telefonu lub innego nośnika jest zabronione.
4. Zabronione jest nagrywanie przebiegu lekcji oraz robienie zdjęć w jej trakcie bez zgody nauczyciela. Dotyczy to nagrań zarówno z telefonu, jak i innych urządzeń multimedialnych.
5. Gdy uczeń odmawia oddania urządzenia i nadal utrudnia prowadzenie lekcji, po jej zakończeniu nauczyciel kieruje ucznia do sekretariatu szkoły w celu pozostawienia urządzenia do czasu odbioru go przez rodzica i powiadamia o tym sekretariat szkoły.

XXI. Postępowanie w przypadku stwierdzenia palenia tytoniu przez ucznia (w tym papierosów elektronicznych) przez ucznia.

Zgodnie z ustawą z dnia 9 listopada 1995 roku (z późniejszymi zmianami) o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z dn. 30 stycznia 1996 r.) na terenie szkoły obowiązuje bezwzględny zakaz palenia tytoniu i wyrobów tytoniowych.

1. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły udziela uczniowi upomnienia i informuje o zajściu wychowawcę, pedagoga/psychologa szkolnego i dyrektora szkoły.
2. Dyrektor szkoły przeprowadza rozmowę dyscyplinującą z uczniem oraz informuje o dalszych konsekwencjach, jakie mu grożą w razie powtórnego palenia papierosów (np. obniżenie oceny zachowania, udzielenie pisemnej nagany dyrektora szkoły, wykonanie prac społecznych na rzecz szkoły).
3. Jeśli uczeń palił w miejscu objętym zakazem palenia (np. na terenie szkoły), dyrektor szkoły może dodatkowo poinformować o zdarzeniu Policję, ponieważ palenie wyrobów tytoniowych w miejscach objętych zakazem podlega karze grzywny do 500 zł.

4. Wychowawca zobowiązuje ucznia do przygotowania lekcji wychowawczej na temat ryzykownych dla zdrowia skutków sięgania po papierosy i przedstawienia tematu na forum klasy.

XXII. Oddalenie się ucznia od grupy w czasie wycieczki szkolnej/wyjścia na terenie miasta i poza nim.

1. Opiekun grupy/kierownik wycieczki ustala okoliczności oddalenia i podejmuje natychmiastowe poszukiwania zaginionego ucznia.
2. Po odnalezieniu ucznia opiekun grupy/kierownik wycieczki:
 - wyjaśnia przyczyny, które doprowadziły do takiej sytuacji;
 - uświadamia odnalezionej osobie konsekwencje jej zachowania;
 - jeśli oddalenie było nieświadome, przypomina regulamin wycieczki i udziela uczniowi upomnienia;
 - jeśli oddalenie było świadome - przypomina regulamin wycieczki i informuje ucznia o wszczęciu wobec niego statutowych czynności dyscyplinujących;
 - informuje rodziców.
3. Jeśli poszukiwania ucznia są bezskuteczne, opiekun/kierownik grupy informuje Policję, dyrektora szkoły i rodziców.

Inne kryzysowe sytuacje zagrożenia bezpieczeństwa fizycznego i emocjonalnego uczniów

XXIII. Wystąpienie epizodu psychotycznego ucznia.

Epizod psychotyczny: to zaburzenie psychiczne o charakterze reaktywnym (czyli będącym reakcją na nieprzyjemne zdarzenie lub silny stres), charakteryzujące się nagłym i gwałtownym wystąpieniem objawów psychotycznych i zaburzeń nastroju (np. halucynacje i urojenia, które mają wyrazisty charakter i ulegają szybkim zmianom - w ciągu dni lub nawet godzin; zaburzenia myślenia, euforia lub lęk, chwiejność emocjonalna, zaburzenia napędu psychomotorycznego) spowodowanych przez alkohol lub substancje psychoaktywne (narkotyki, dopalacze).

1. Nauczyciel zobowiązany jest do podjęcia działań, które obejmują:
 - **działania uprzedzające:**
 - rozpoznanie symptomów choroby przez pedagoga/psychologa szkolnego, opracowanie listy teleadresowej lokalnych organizacji, placówek zajmujących się udzieleniem pomocy osobom chorym psychicznie, przygotowanie niezbędnych materiałów szkoleniowych dla Rady Pedagogicznej;
 - omówienie symptomów choroby oraz działań interwencyjnych i naprawczych na forum Rady Pedagogicznej przez pedagoga/psychologa szkolnego.

- **działania interwencyjne:**

- otoczenie ucznia opieką - niepozostawianie go samego;
- zapewnienie spokoju, łagodnego tonu rozmowy, bezpiecznego, odizolowanego miejsca;
- na ile to możliwe, zachowanie dyskrecji, nierozpowszechnianie w szkole informacji o zdarzeniu;
- zawiadomienie pogotowia ratunkowego (112).

- **działania naprawcze:**

- uzgodnienie z uczniem i/lub rodzicem, jakie informacje może otrzymać klasa;
- przygotowanie klasy na powrót ucznia;
- określenie wymagań wobec ucznia, uwzględniających skutki choroby i jej leczenia;
- konsultowanie postępowania z lekarzem prowadzącym leczenie ucznia;
- udzielenie wsparcia rodzicom, przez wskazanie możliwości skorzystania z form pomocy dostępnych w szkole, tj. pomocy psychologa/pedagoga, i poza szkołą, tj. Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, Przychodni Zdrowia Psychicznego, przyszpitalnych grup wsparcia;
- monitorowanie zachowań ucznia przez nauczycieli i pedagoga/psychologa szkolnego oraz profilaktyka (zajęcia warsztatowe w klasie poszerzające świadomość zaburzeń psychicznych wśród młodzieży).

XXIV. Wystąpienie próby parasamobójczej oraz samobójczej ucznia.

1. Każdy nauczyciel i pracownik szkoły ma obowiązek reagowania na sygnały o ryzyku wystąpienia zachowania autodestrukcyjnego u ucznia.
2. W przypadku zaobserwowania na przestrzeni kilku dni/tygodni już czterech z poniższych objawów/sygnałów ostrzegawczych, należy zapewnić pomoc uczniowi poprzez poinformowanie pedagoga/psychologa szkolnego, wychowawcę i dyrektora szkoły o jego trudnościach emocjonalnych.

Sygnały ostrzegawcze – objawy zespołu presuicydalnego (Szymańska, 2012):

- Wczesne sygnały ostrzegawcze:

- izolacja od rodziny i przyjaciół;
- zainteresowanie tematyką śmierci;
- wyraźne zmiany osobowości i nastroju;
- trudności z koncentracją, obniżenie wyników w nauce;
- zaburzenia snu i apetytu;
- utrata zainteresowania dotychczasowymi rozrywkami;
- objawy psychosomatyczne;
- znudzenie, zubożenie;
- utrata zainteresowania rzeczami dotąd istotnymi (np. wyglądem).

- Sygnały wysokiego ryzyka:

- rozmawianie o samobójstwie lub jego planowanie;

- nagłe impulsywne zachowania (w tym samookaleczenia);
 - zachowania buntownicze i ucieczkowe;
 - nagłe stosowanie substancji psychoaktywnych;
 - odrzucanie pomocy;
 - samooskarżanie („jestem złym człowiekiem”, poczucie „psucia i gnicia w środku”);
 - komunikaty na temat braku sensu, beznadziejności życia, braku wyjścia;
 - nieprzyjmowanie pochwał i nagród;
 - komunikowanie, że niedługo przestanie się być problemem lub się zniknie;
 - nagła poprawa samopoczucia (może oznaczać, że po trudnej walce wewnętrznej uczeń podjął decyzję o samobójstwie i odczuwa ulgę);
 - rozdawanie ulubionych przedmiotów;
 - przygotowanie testamentu;
 - komunikaty: „jestem zły”, „nie powinienem się urodzić”, „chcę umrzeć”.
3. Wychowawca/pedagog/psycholog szkolny w razie potrzeby podejmuje niezwłocznie działania w celu ratowania życia i zdrowia poszkodowanego, w szczególności wzywa odpowiednie służby i powiadamia rodziców.
 4. Dyrektor szkoły dokonuje wyboru priorytetów i ustala strategię działania, uzależniając je od oceny sytuacji.
 5. Pedagog/psycholog szkolny konsultuje dalszą strategię z odpowiednią placówką opieki zdrowotnej.

XXV. Stwierdzenie występowania u ucznia czynników wskazujących na ryzyko zachowań samobójczych.

1. Dyrektor szkoły zwołuje zebranie Zespołu ds. interwencji kryzysowych/konfliktowych (w tym pedagoga, psychologa szkolnego, wychowawcę ucznia lub zewnętrznego interwenta kryzysowego).
2. Zespół ds. interwencji kryzysowych/konfliktowych:
 - ustala, które z sygnałów ostrzegawczych występują u danego ucznia;
 - przeprowadza analizę sytuacji szkolnej i rodzinnej ucznia w oparciu o dostępne w szkole informacje w celu wstępnego ustalenia przyczyn złej kondycji psychicznej ucznia;
 - niezwłocznie kontaktuje się z rodzicami w celu przekazania informacji o zagrożeniu oraz podejmuje z nimi współpracę zmierzającą do ustalenia przyczyn zmian w zachowaniu ucznia;
 - udziela pierwszego wsparcia rodzinie ucznia oraz wskazuje placówkę, gdzie może ona uzyskać specjalistyczną pomoc;
 - ustala z rodzicami zasady wzajemnych kontaktów w celu monitorowania problemów ucznia.

XXVI. Postępowanie w przypadku posiadania informacji, że uczeń zamierza popełnić samobójstwo (informacja od samego ucznia, kolegów, rodziny, osób postronnych).

1. Po uzyskaniu informacji o sytuacji zagrożenia pracownik szkoły nie pozostawia ucznia samego, stara się przeprowadzić go do gabinetu psychologa/pedagoga szkolnego lub w inne ustronne, bezpieczne miejsce.
2. Pracownik szkoły informuje o zaistniałej sytuacji dyrektora szkoły.
3. Dyrektor szkoły informuje o zagrożeniu rodziców, przekazuje dziecko pod ich opiekę oraz zobowiązuje ich do pilnej konsultacji u właściwego specjalisty (psychiatry, psychologa, psychoterapeuty).
4. Jeżeli sytuacja tego wymaga, dyrektor szkoły w celu doprowadzenia do konsultacji specjalistycznej wzywa pogotowie ratunkowe, informując dyspozytora o zamiarach ucznia.
5. Jeżeli domniemaną przyczyną zagrożenia jest sytuacja domowa ucznia, dyrektor szkoły informuje odpowiednie instytucje i przekazuje go pod ich opiekę (np. Policji).
6. Dyrektor szkoły zwołuje zebranie zespołu ds. interwencji kryzysowych/konfliktowych.
7. Zespół ds. interwencji kryzysowych/konfliktowych:
 - przeprowadza analizę sytuacji szkolnej i rodzinnej ucznia w celu wstępnego ustalenia przyczyn zaistniałego zagrożenia;
 - udziela pierwszego wsparcia rodzinie ucznia oraz wskazuje placówkę, gdzie może ona uzyskać specjalistyczną pomoc;
 - ustala z rodzicami zasady wzajemnych kontaktów w celu monitorowania sytuacji ucznia po jego powrocie do szkoły.

XXVII. Powzięcie przez ucznia próby samobójczej w szkole.

1. Wychowawca, nauczyciel lub inny pracownik szkoły będący świadkiem wzywa pogotowie ratunkowe, informując dyspozytora o rodzaju zdarzenia.
2. Wychowawca, nauczyciel lub inny pracownik szkoły udziela pierwszej pomocy przedmedycznej, a następnie powiadamia o zdarzeniu dyrektora szkoły.
3. Dyrektor szkoły powiadamia rodziców o zdarzeniu.
4. Dyrektor szkoły zwołuje zebranie zespołu ds. interwencji kryzysowych/konfliktowych.
5. Zespół ds. interwencji kryzysowych/konfliktowych lub wskazana przez niego osoba udziela pierwszego wsparcia rodzinie ucznia oraz wskazuje placówkę, gdzie może ona uzyskać specjalistyczną pomoc.
6. Zespół ds. interwencji kryzysowych/konfliktowych planuje pomoc psychologiczno-pedagogiczną udzielaną innym uczniom szkoły (przede wszystkim grupie klasowej) oraz pracownikom szkoły przez psychologa/pedagoga szkolnego lub specjalistów z Zespołu Interwencji Kryzysowej.

XXVIII. Postępowanie w przypadku, gdy próba samobójcza miała miejsce poza terenem szkoły, a rodzic poinformował o tym szkołę.

1. Dyrektor szkoły zwołuje zebranie zespołu ds. interwencji kryzysowych/konfliktowych.
2. Zespół ds. interwencji kryzysowych/konfliktowych przekazuje rodzicom informacje o możliwościach uzyskania pomocy psychologiczno-pedagogicznej poza szkołą.
3. Zespół ds. interwencji kryzysowych/konfliktowych planuje dalsze działania mające na celu zapewnienie uczniowi bezpieczeństwa, atmosfery życzliwości i wsparcia po jego powrocie do szkoły.
4. Zespół ds. interwencji kryzysowych/konfliktowych planuje pomoc psychologiczno-pedagogiczną udzielaną innym uczniom szkoły (przede wszystkim grupie klasowej) oraz pracownikom szkoły przez psychologa/pedagoga szkolnego lub specjalistów z Zespołu Interwencji Kryzysowej.

XXIX. Postępowanie w przypadku powrotu ucznia do szkoły po powziętej próbie samobójczej.

1. Przed powrotem do szkoły po powziętej próbie samobójczej konieczne jest dostarczenie przez rodziców ucznia informacji/zaświadczenia od lekarza psychiatry o braku przeciwwskazań do uczenia się dziecka na terenie szkoły w grupie klasowej.
2. Pedagog/psycholog szkolny we współpracy z wychowawcą otaczają ucznia wzmożoną opieką (np. poprzez udzielenie wsparcia w postaci rozmów) oraz ustalają z rodzicami zasady wzajemnych kontaktów w celu monitorowania problemów ich dziecka.
3. W przypadku uzyskaniu ze szkoły informacji o zaistnieniu przesłanek mogących świadczyć o pogorszeniu stanu zdrowia ucznia rodzic ma obowiązek odebrać dziecko ze szkoły i skorzystać z pomocy odpowiedniego specjalisty.

XXX. Śmierć ucznia w wyniku samobójstwa.

1. Dyrektor szkoły informuje o zaistniałej sytuacji organ prowadzący oraz nadzorujący szkołę.
2. Dyrektor szkoły, wychowawcy klas, pedagog/psycholog szkolny przekazują wiadomość na forum swoich klas (należy unikać przekazywania informacji na forum szkoły).
3. W komunikacie skierowanym do uczniów należy:
 - ograniczyć się do absolutnego minimum;
 - unikać sensacyjnego rozgłosu;
 - nie wspominać ani nie opisywać metody samobójstwa oraz miejsca, w którym je popełniono;
 - unikać gloryfikowania ucznia;
 - położyć nacisk na żałobę po śmierci, cierpienie ludzi z najbliższego otoczenia (konsekwencje dla osób, które pozostały);
 - przekazać informacje o dostępnej pomocy – lista dostępnych placówek z aktualnymi adresami i numerami telefonów oraz telefonów zaufania (poniżej);

- monitorować sytuację klasy i objąć wzmożoną pomocą psychologiczną osoby najbliższe zmarłemu.
4. Na każdym etapie realizacji procedury dyrektor szkoły może zwrócić się o pomoc do Zespołu Interwencji Kryzysowej.

Ze wszystkich zdarzeń mających miejsce na terenie szkoły sporządzane są notatki służbowe.

W innych nieujętych powyżej sytuacjach obowiązują procedury zawarte w dokumencie ***BEZPIECZNA SZKOŁA Procedury reagowania w przypadku wystąpienia wewnętrznych i zewnętrznych zagrożeń fizycznych w szkole.***

WYKAZ INSTYTUCJI I OSÓB, do których uczniowie i ich rodzice mogą się zgłosić po wsparcie w sytuacjach wymagających pomocy psychologiczno-pedagogicznej i wychowawczej:

- 1. Na terenie szkoły:**
- pedagog – Krystyna Babula
 - pedagog – Barbara Grabiec
 - pedagog – Małgorzata Kopij
 - psycholog – Katarzyna Oleśków
 - wychowawcy poszczególnych klas

2. Instytucje zewnętrzne na terenie Wrocławia:

- 2.1. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 9
Wrocław, ul. Krakowska 102
tel. 71 798 68 32
- 2.2. Fundacja PRAESTERNO
Wrocław, ul. Kościuszki 80A (od poniedziałku do piątku w godz. 15.00-19.00)
tel. 71 372 31 48; tel. kom. 666 935 351; www.paesterno.pl/wroclaw
adres email: wroclaw@praesterno.pl
- 2.3. Dolnośląskie Centrum Zdrowia Psychicznego
Wrocław, ul. Wybrzeże Korzeniowskiego 18
tel. 71 776 62 12 lub 71 776 62 00; www.dczp.wroclaw.pl
adres email: 0201638@zoz.org.pl
- 2.4. Centrum Neuropsychiatrii NEUROMED
Wrocław, ul. Białawieska 74a (wejście od ul. Rysiej)
tel. 71 350 17 30 lub 71 350 17 80
rejestracja internetowa: www.neuromed.erejestracja.eu
- 2.5. Stowarzyszenie JESTEM (terapia i profilaktyka uzależnień – konsultacje)
Wrocław, ul. Sienkiewicza 116/1
tel. 71 796 33 96; tel. kom. 796 698 460; www.stowarzyszenie-jestem.org.pl
adres email: jestem@stowarzyszenie-jestem.org.pl
- 2.6. Towarzystwo Rodzin i Przyjaciół Dzieci Uzależnionych *Powrót z U*
Wrocław, ul. Paulińska 16/2; tel. 71 329 18 22; www.powrotzu.wroclaw.pl
- 2.7. Komisariat Policji Wrocław Rakowiec
Wrocław, ul. Traugutta 94
tel. 71 340 43 83 (sekretariat); 71 340 45 99 (komórka ds. nieletnich)
- 2.8. Centrum Interwencji Kryzysowej KARAN
Wrocław, ul. Traugutta 119
tel. 71 349 15 56 (rejestracja od poniedziałku do piątku w godz. 11.00-16.00)
adres email: karan.wroclaw@op.pl
- 2.9. Ogólnopolskie Centrum Zaburzeń odżywiania – ośrodek we Wrocławiu

Wrocław, ul. Pasieczna 38
tel. 515 481 545; www.centrumzaburzenodzywiania.pl;
www.facebook.com/ogolnopolskiecentrumzaburzenodzywiania

- 2.10. Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka
Wrocław, ul. Jedności Narodowej 85/1
tel. 71 372 04 86
- 2.11. Wrocławskie Centrum Mediacji
tel. kom. 503 099 412; www.wcm.ubf.pl
adres email: wroclawskie.centrum.mediacji@gmail.com
- 2.12. Stowarzyszenie MONAR - Młodzieżowy Ośrodek Profilaktyki i Wczesnej Terapii
Wrocław, ul. Roosevelta 18a
tel. 71 788 93 09
- 2.13. Fundacja NON LICET
Wrocław, ul. Stalowa 6a
Tel. 71 361 97 70

3. Telefony zaufania:

- 3.1. Telefon Zaufania Praw Dziecka: 800 12 12 12
- 3.2. Ogólnopolski Telefon Zaufania Narkotyki - Narkomania: 801 199 990
- 3.3. Infolinia Stowarzyszenia KARAN (narkotyki): 800 120 289
- 3.4. Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie Niebieska Linia:
801 120 002; adres email: niebieskalinia@niebieskalinia.info
- 3.5. Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży – Fundacja Dzieci Niczyje: 116 111
- 3.6. Wrocławski Telefon Zaufania: 71 776 62 08
- 3.7. Policyjny Telefon Pogotowia Dziecięcego: 71 340 38 03
- 3.8. Policyjny Telefon Zaufania: 0 800 283 107 (dolnośląska bezpłatna infolinia)
- 3.9. Policyjna Strona Internetowa: komisarz.lew@dolnoslaska.policja.gov.pl

**Kontrakt między wychowawcą, pedagogiem szkolnym a uczniem uchylającym się
od wypełniania obowiązku nauki**

Kontrakt zawarty pomiędzy:

wychowawcą:

pedagogiem szkolnym:

a uczniem klasy

Data:

Czas obowiązywania umowy:

Zobowiązania ucznia	Zobowiązania wychowawcy/pedagoga
<ul style="list-style-type: none"> - rzetelne, systematyczne uczęszczanie do szkoły; - uczestnictwo w spotkaniach z wychowawcą lub pedagogiem; - nadrobienie zaległości; - poprawa ocen niedostatecznych; - sumienne przygotowanie się do zajęć; - aktywny udział w lekcjach 	<ul style="list-style-type: none"> - systematyczna kontrola frekwencji i wyników uczenia się; - docenianie osiągnięć ucznia i motywowanie go do dalszej pracy; - zachęcanie ucznia do mówienia w sposób otwarty o swoich wątpliwościach i ewentualnych problemach; - prowadzenie systematycznych rozmów z uczniem na temat jego osiągnięć i problemów szkolnych; - regularne spotkania z rodzicami ucznia
Dodatkowe, specyficzne dla danej sytuacji zobowiązania:	Dodatkowe, specyficzne dla danej sytuacji zobowiązania:
Podpis ucznia:	Podpis ucznia:

Plan działań ucznia

.....

.....

.....

.....

.....
(podpis wychowawcy)

.....
(podpis ucznia)

.....
(podpis pedagoga)

Wrocław, dn.....

Protokół ze spotkania

Spotkanie z rodzicem ucznia z klasy.....
w związku z licznymi nieobecnościami w szkole.

W spotkaniu uczestniczyli/-ły:

Uczeń:

Rodzik:

Wychowawca:

Pedagog szkolny:

Wicedyrektor szkoły:

Przebieg spotkania:

.....
.....
.....
.....
.....

Ustalenia:

.....
(podpis ucznia)

.....
(podpis wychowawcy)

.....
(podpis rodzica)

.....
(podpis pedagoga)

.....
(podpis wicedyrektora szkoły)

